

Järnvägsinspektionens föreskrifter om hälsundersökning och hälsotillstånd för personal med arbetsuppgifter av betydelse för trafiksäkerheten

BV-FS 2000:4

Vägledning finns att hämta på
www.transportstyrelsen.se

Beslutade den 20 november 2000. Ändring införd JvSFS 2008:33.

Järnvägsinspektionen föreskriver följande med stöd av 7 § förordningen (1990:1165) om säkerheten vid järnväg, tunnelbana och spårväg.

Allmänt

1 § Dessa föreskrifter gäller den som genom att utföra en arbetsuppgift direkt ansvarar för dess trafiksäkerhetsmässiga effekt. Följande arbetsuppgifter omfattas:

1. Att leda eller övervaka spårtrafik.
2. Att framföra fordon.
3. Att utföra växling och rangering.
4. Att utöver vad som avses i punkt 2, ombord på tåg, spårvagn eller motsvarande, utföra åtgärder enligt företagets trafiksäkerhetsinstruktion.
5. Att utföra åtgärder enligt företagets trafiksäkerhetsinstruktion vid fordonsfärder och arbeten i spåranläggningar.
6. Att bedöma det trafiksäkerhetsmässiga tillståndet hos fordon och spåranläggningar med avseende på tekniska funktioner.

2 § Verksamhetsutövaren skall informera den personal som berörs om kraven i denna författning. Den anställde skall snarast meddela arbetsledningen om han eller hon är medveten om eller misstänker att det egna hälsotillståndet har förändrats så att kraven inte uppfylls.

3 § Verksamhetsutövaren svarar för att hälsundersökningar och hälsodeklarationer genomförs. De undersökningar och bedömningar som här föreskrivs skall utföras av en legitimerad läkare som har god kännedom om förutsättningarna för de aktuella arbetsuppgifterna. Syftet skall vara att identifiera sjukdomar eller handikapp enligt de medicinska kraven i denna författning. Hälsundersökningar och hälsodeklarationer skall utföras enligt ett formulär som Transportstyrelsen fastställt.

>>>

4 § Efter varje hälsoundersökning eller bedömning skall läkaren upprätta ett intyg och sända detta till verksamhetsutövaren. Intyget skall visa om den undersökte uppfyller de medicinska kraven i denna författning.

Ett sådant intyg skall sparas minst till dess att en ny undersökning har genomförts och då ett nytt intyg finns. Om intyget innehåller uppgifter om undantag enligt denna författnings 18 §, skall det sparas så länge undantaget gäller.

5 § Följande förhållanden utgör hinder för att utföra arbetsuppgifterna:

1. Hälsoundersökningar enligt denna författning har inte genomförts.
2. De medicinska kraven i denna författning uppfylls inte.
3. Direkt inblandning i en olycka eller ett tillbud, där den inblandade kan ha påverkats av händelsen på ett sådant sätt att tjänstgöringen inte kan fortsätta på ett, ur trafiksäkerhetssynpunkt, tillförlitligt sätt.

6 § Följande förhållanden medför att lämpligheten för fortsatt tjänstgöring skall undersökas närmare:

1. Sammanhängande sjukskrivning i mer än fyra veckor.
2. Upprepad korttidsfrånvaro som saknar en godtagbar förklaring.

I tveksamma fall skall samråd ske med en läkare.

Hälsoundersökningar och hälsodeklarationer

7 § Den som skall påbörja eller utbildas för en arbetsuppgift enligt 1 § skall dessförinnan genomgå en hälsoundersökning. Undersökningen får tidigast utföras sex månader före tjänstgöringens eller utbildningens början.

8 § Behovet av en ny hälsoundersökning skall beaktas när personal övergår till en annan arbetsuppgift som omfattas av kraven i denna författning.

9 § Den som tagits ur tjänst enligt 5 § 1–2 skall genomgå en hälsoundersökning innan tjänstgöringen får återupptas.

I de fall en person tagits ur tjänst enligt 5 § 3 eller 6 §, skall en läkare bedöma om tjänstgöringen kan återupptas utan risk för trafiksäkerheten.

10 § Den som utför arbetsuppgifter enligt 1 § skall genomgå en hälsoundersökning

1. vart femte år t.o.m. 45 års ålder,
2. vart tredje år fr.o.m. 46 års ålder t.o.m. 59 års ålder,

3. varje år fr.o.m. 60 års ålder.

När åldersgränserna 46 respektive 60 år passeras mellan två periodiska hälsoundersökningar, skall nästa undersökning infalla enligt det intervall som gällde vid den föregående undersökningen. Det får dock aldrig gå mer än tre år respektive ett år till nästa periodiska hälsoundersökning från det att en person fyllt 46 år respektive 60 år.

Intervallat får inte överskridas med mer än tre månader, räknat från tidpunkten för föregående undersökning.

11 § Vid museal verksamhet på en spåranläggning som är avskild från det allmänna spårnätet, får varannan hälsoundersökning enligt 10 § ersättas av en hälsodeklaration från den anställde.

En hälsodeklaration skall innehållsmässigt motsvara de uppgifter som den undersökte vid en hälsoundersökning lämnar till läkaren. Om det finns avvikelser jämfört med det hälsotillstånd som rådde vid den senaste hälsoundersökningen, skall en läkare bedöma avvikelens betydelse.

Medicinska krav för arbetsuppgifter enligt 1 §

12 § Det får inte förekomma sjukdomar som kan påverka medvetandet, nedsätta vakenheten eller medföra ett försämrat omdöme.

De aktuella sjukdomarna är:

1. Hjärtsjukdomar, förhöjt blodtryck eller kärlsjukdomar med risk för medvetandestörningar.
2. Diabetes mellitus som är tablett- eller insulinbehandlad.
3. Epilepsi eller andra neurologiska tillstånd som kan leda till akuta medvetandestörningar.
4. Yrselsjukdomar.
5. Vakenhetsstörningar.
6. Psykiska störningar.
7. Demens eller andra kognitiva störningar som påverkar uppmärksamheten, koncentrationsförmågan eller minnet.
8. Övriga sjukdomar som kan nedsätta vakenheten eller medföra ett försämrat omdöme.

13 § Rörligheten får inte genom sjukdom, fysiskt handikapp eller funktionshinder vara så nedsatt att det innebär en risk för trafiksäkerheten.

>>>

14 § Synfunktionen skall vara så god att all trafiksäkerhetsmässigt viktig information kan uppfattas utan svårighet.

1. För synskärpan gäller, med eller utan korrektion, följande värden:

För arbetsuppgifter enligt	Binokulärt	Sämsta ögat
a) 1 § 1, 3, 4 och 5	0,8	0,3
b) 1 § 2 på järnväg	1,0	0,5
c) 1 § 2 på tunnelbana och spårväg	0,8	0,3
d) 1 § 6	0,5	—
e) 1 § 6 vid enögdhet	0,6	

2. Om den erforderliga synskärpan endast uppnås med korrektionsglas får dess styrka inte överstiga +5 D eller -8 D i den mest brytande meridianen. Astigmatismen får vara högst 2 D.

3. Kontaktlinser är tillåtna om de utan besvär kan användas under ett helt arbetspass. Synkraven skall uppfyllas även med glasögon, för vilka det också gäller att de utan besvär skall kunna bäras under hela arbetspasset.

4. Glasögon eller kontaktlinser skall bäras om detta är nödvändigt för att få tillräcklig synskärpa. Den som i arbetet behöver glasögon för seende på nära håll skall bära sådana eller ha dem tillgängliga.

5. Synfältet skall för arbetsuppgifter enligt 1 § 1–3 och 5 vara normalt på båda ögonen. För arbetsuppgifter enligt 1 § 4 och 6 tillåts en synfältsdefekt i det ena ögat, förutsatt att defekten helt kompenseras av det andra ögat.

6. Ögonens och huvudets rörlighet skall vara normal.

7. Dubbelbilder får inte förekomma i någon blickriktning.

8. Mörkerseendet skall vara normalt.

9. Defekt färgsinne får inte förekomma om arbetsuppgiften innehåller moment där färger har en säkerhetsmässig betydelse.

10. Ögonsjukdomar som kan påverka trafiksäkerheten får inte förekomma.

15 § Hörselns funktion skall vara så god att all trafiksäkerhetsmässigt viktig information kan uppfattas utan svårighet.

1. Den som påbörjar en arbetsuppgift enligt 1 § 1–5 skall vid tonaudiometri med vardera örat kunna höra frekvenserna 500, 1000 och 2000 Hz vid en ljudstyrka av 20 dB samt frekvensen 3000 Hz vid 40 dB.

2. Efter minst fem års utövande av en arbetsuppgift enligt 1 § 1–5 skall personen vid tonaudiometri med vardera örat kunna höra frekvenserna 500, 1000 och 2000 Hz vid 40 dB samt frekvensen 3000 Hz vid 60 dB.

3. För arbetsuppgifter enligt 1 § 6 är det tillräckligt om vanlig samtalsstämma kan uppfattas med det ena örat, på fyra meters avstånd.

4. Om hörselskydd skall bäras får skyddens dämpande egenskaper inte vara större än att ljuduppfattningen motsvarar kraven i punkterna 1–3.

5. Hörapparat får användas om relevanta hörselprov liksom praktiska prov visar att all trafiksäkerhetsmässigt viktig information kan uppfattas utan svårighet.

16 § Den som utför arbetsuppgifterna får inte bruka narkotika eller vara beroende av eller missbruka alkohol. Påverkan av alkohol får inte förekomma under tjänstgöring.

Läkemedel som kan påverka reaktionsförmågan och vakenheten får endast användas efter samråd med läkare.

Verksamhetsutövaren skall ombesörja att de kontroller utförs som är nödvändiga för att så långt som möjligt säkerställa att kraven uppfylls.

Verksamhetsutövarens egna bestämmelser

17 § Det skall finnas skriftliga bestämmelser för tillämpningen av denna författning. Av dessa skall framgå

1. vilka funktioner i den egna organisationen som omfattas av författningen,
2. var i organisationen ansvaret ligger för att hälsoundersökningar genomförs samt vem som anlitas för att utföra dessa,
3. hur verksamhetsutövaren säkerställer att inhyrd personal uppfyller kraven i denna författning,
4. hur de genomförda hälsoundersökningarna dokumenteras och hur dokumentationen arkiveras,
5. vilka krav som ur alkohol- och drogsynpunkt ställs på personalen,
6. på vilket sätt verksamhetsutövaren kontrollerar att personalen uppfyller kraven i 16 §,

>>>

7. vilka rutiner som gäller i samband med olyckor och tillbud enligt 5 § 3.

Undantag

18 § Undantag från dessa föreskrifter meddelas av Transportstyrelsen.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2001 då Järnvägsinspektionens föreskrifter (BV-FS 1991:2) om hälsokrav m.m. för personal med säkerhetstjänst upphör att gälla.

Övergångsbestämmelser

För periodiska hälsoundersökningar gäller vid denna författnings ikraftträdande att ett påbörjat intervall fullföljs enligt bestämmelserna i BV-FS 1991:2.

Beslut om individuella undantag från BV-FS 1991:2 fortsätter att gälla enligt de villkor som angivits i varje enskilt beslut.